

Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat den 26. november 1997 af Keld Albrechtsen (EL)
og Søren Søndergaard (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om håndhævelse af associeringsaftalen mellem EU og Israel

Folketinget opfordrer regeringen til at kræve fuld israelsk overholdelse af artikel 2 i Middelhavsassocieringsaftalen mellem Israel og EU, idet Israel som forudsætning for iværksættelse af associeringsaftalen særligt må bringe følgende forhold i orden:

- A) Israel må omgående stoppe brugen af administrative og politiske fængslinger.
- B) Israel må omgående stoppe brugen af tortur.
- C) Israel må omgående standse bosættelserne i de besatte områder.
- D) Israel må omgående ophæve alle de apartheid-lignende regler.
- E) Israel må omgående standse huskondemneringerne af palæstinensiske boliger.

Bemærkninger til forslaget

Da B 7 - Euro-Middelhavsassocieringsaftalen mellem EU og Israel - blev fremsat den 2. oktober 1996, skrev udenrigsministeren i bemærkningerne:

»Respekten for de demokratiske principper og for menneskerettighederne udgør et væsentligt element for partnerskabet. I tilfælde af den ene parts misligholdelse vil den anden part i medfør af aftalens bestemmelser kunne træffe passende foranstaltninger. Manglende overholdelse af aftalens væsentligste elementer vil således kunne føre til suspension af aftalen.«

I selve aftalens indledende bemærkninger står der, at man »tager hensyn til den betydning, som parterne tillægger princippet om økonomisk frihed og principperne i De Forenede Nationers Pakt, særlig overholdelsen af menneskerettighederne og demokrati, som udgør selve grundlaget for associeringen«.

I artikel 2 i selve aftalen står der ligeud:

»Forbindelserne mellem parterne samt alle bestemmelserne i denne aftale bygger på respekten for menneskerettighederne og de demokratiske principper, som ligger til grund for deres interne og internationale politik, og som udgør et væsentlig element i aftalen.«

Israel har i årtier ført en groft undertrykkende og diskriminerende politik over for palæstinenserne i de besatte områder, samtidig med at det store antal palæstinensere bosat i selve Israel behandles som andenklassens borgere. Efter at Osloaftalen blev indgået, var der håb om, at der kunne ske en udvikling, som kunne ende med en total israelsk rømning af de besatte områder, at palæstinenserne kunne begynde at etablere rammerne for deres egen ministat, at palæstinenserne kunne begynde at oprette deres egen infrastruktur, landbrug, småindustri osv. osv.

Men udviklingen siden denne aftale, specielt perioden under præsident Netanyahu, har gjort dette håb til skamme. Den sociale og økonomiske situation for palæstinenserne er endnu værre, end før Osloaftalen blev indgået. Udviklingsminister Poul Nielson skriver i svaret på spørgsmål 34 fra Udenrigsudvalget at »på trods af en omfattende økonomisk bistand fra bilaterale og multilaterale institutioner er den socio-økonomiske situation i selvstyreområderne i realite-

ten blevet forværret siden selvstyreaftalens indgåelse. Det skyldes ikke mindst, at den palæstinensiske økonomi er blevet ramt hårdt af grænselukninger og et kraftigt fald i samhandelen. Denne udvikling har gjort det vanskeligt for selvstyret at indfri forventningerne i den palæstinensiske befolkning om bedre levevilkår«.

Denne helt uholdbare situation er opstået, fordi den nuværende israelske regering overhovedet ikke er indstillet på indrømmelser til PLO og palæstinenserne. Som Herbert Pundik skrev den 7. september 1997 i Politiken: »Hver beslutning, Netanyahu tager, hvert forhandlingsoplæg, han kommer med, er underordnet hans hovedformål: at forhindre fred-modland-processen i at fortsætte, fordi den vil føre til en palæstinensisk stat. Han kræver fred for Israel, samtidig med at han kræver, at palæstinenserne skal opgive deres drøm om national selvstændighed.«

Det er den israelske regerings hårdnakkede modstand mod at give indrømmelser til Arafat/palæstinenserne, som igen modsvarer af nye militære aktioner imod civile israelere. Disse aktioner af Hamas eller andre grupper accepteres i stigende grad af den palæstinensiske befolkning. Som Herbert Pundik skriver den 7. september 1997 i Politiken, er det sådan, at »en voksende del af den palæstinensiske befolkning har mistet troen på, at Arafat kan opnå politiske resultater gennem forhandling med Israels regering. Derfor støtter de i stigende grad terrorgruppernes aktioner. Netanyahus politik har bragt den palæstinensiske befolknings flertal i en situation, hvor den har mistet troen og føler, at den ikke har mere at miste«.

Når vi på den ene side har israelsk mangel på vilje til politiske indrømmelser, som indskrænker Israels magt til at diktere politikken i de besatte områder, og på den anden side har en økonomisk og social situation, hvor palæstinenserne har det værre end før Osloaftalens indgåelse, burde det ikke være svært at forstå, at der ikke er tiltro til fremtiden. Man kan derfor forudse, at mange palæstinensere nu vil sige, at det eneste sprog, som Israel forstår, er magtens – eller man kunne sige: afmagtens sprog.

Når dette sættes sammen med, at Israel dagligt

overtræder en række fundamentale menneskerettigheder i de besatte områder, må det være på sin plads at kræve, at den danske regering som et minimum kræver, at EU-associeringsaftalen ikke gennemføres, før der er taget en række politiske skridt, som afgørende ændrer situationen for palæstinenserne.

Sidst har Amnesty International gjort opmærksom på, at Israel fortsætter med brugen af tortur over for palæstinensiske fanger. »Israel synes at være ligeglad med CAT's anbefalinger«, konkluderer Amnesty i anledning af den samling i FN's Komité mod Tortur (CAT), der i dag indledes i Genève, kan Berlingske Tidende skrive den 11. november 1997.

Lars Normann Jørgensen, generalsekretær i den danske afdeling af Amnesty, siger til Berlingske Tidende: »Det grundlæggende problem er, at de israelske sikkerhedsstyrker, med henvisning til rigets sikkerhed, har ret til at bruge fysisk magt under afhøringerne.«

Selv i den nuværende situation fremturer den israelske regering med nye bosættelser, samtidig med at de kondemnerer/sprænger palæstinensiske huse i luften og smider palæstinenserne ud af deres hjem.

Ifølge en ny rapport fra den israelske menneskerettighedsorganisation B'Tselem fortsætter Israel med sin diskriminerende politik over for palæstinenserne. Folkekirkens Nødhjælp skriver i deres Nyhedsbrev nr. 2 fra oktober 1997 i et referat af B'Tselem-rapporten: »Israel har i 1997 ødelagt 110 huse i de såkaldte C-områder, hvor Israel har den fulde administrative og militære kontrol. Ifølge fredsaftalens paragraf 27 skulle den israelske militæradministration løbende have overdraget retten til at administrere boligplanlægning og byggetilladelser til det palæstinensiske selvstyre. Det er ikke sket. I stedet har den israelske regering ført en benhård boligpolitik.«

I rapporten beskrives det, hvordan husnedrivningerne tog fart efter selvmordsbombningerne i juli i år. Over en fjerdedel af de 110 huse er revet ned efter terroraktionen. Husene er ødelagt på grund af manglende byggetilladelser, men ifølge B'Tselem findes der i de jødiske bosættelser tusindvis af huse bygget uden tilladelse, og her er kun tre huse revet ned i 1997, citerer Folkekirkens Nødhjælp.

Det vil sige, at Israel bevidst bruger terroraktioner af Hamas og andre som påskud til kollektive straffeforanstaltninger over for palæstinensere som sådan – og derigennem yderligere øger mistroen og modstanden mod Israel.

I rapporten står der, at Israel endnu i dag giver byggetilladelser efter lokalplanen fra 1942, da området var engelsk mandatområde. For det andet forlanger myndighederne, at palæstinenserne skal bevise ejerskab af den grund, de vil bygge på. Det er svært

for mange palæstinensere, da Israel ikke har registreret nyt ejerskab af jord for palæstinenserne siden 1968.

Folkekirkens Nødhjælp slutter deres beskrivelse af rapporten med rapportens konklusioner:

»Israel overtræder både fredsaftalerne, menneskerettighedskonventioner og international lovgivning. Det israelske militær, der ofte beslutter og forestår nedrivningerne, har nemlig ikke ret til at rive civile huse ned, medmindre der kan henvises til klare militære formål.«

Dengang Osloaftalen blev indgået, var der eksperter, som beskrev aftalen og de indrømmelser, som palæstinenserne konkret fik, som et slags bantustanlignende forhold for de såkaldt selvstyrende områder, som palæstinenserne fik overdraget. I Politiken den 22. september i år skriver Pernille Bramming da også, at »mange betegner i dag selvstyreområderne som reservater magen til de sorte hjemlande i Sydafrika under apartheidstyret. . . De israelske myndigheder eksproprierer og konfiskerer jord fra palæstinenserne i overensstemmelse med de langsigtede planer, som den israelske minister for infrastruktur, Ariel Sharon, besluttede i januar i år.«

Hvis den israelske regerings langsigtede planer lykkes, vil man stå med en opdeling af hele Vestbredden i to halvdele, hvoraf den ene vil være israelsk kontrol og den anden under palæstinensisk.

Konklusionen på artiklen i Politiken er:

»På 50 år har palæstinenserne således mistet størsteparten af den jord, de levede på. I 1947 havde de zionistiske organisationer opkøbt syv procent af jorden i hele det såkaldte palæstinensiske mandatområde. I dag er bare 15 pct. af området palæstinensisk ejet, og heraf kontrolleres størsteparten af Israel. På Vestbredden udgør selvstyre-områderne i kategorien zone A kun 2,5 pct. af arealet.«

Den israelske politik er i årtier gået ud på gradvist at fortrænge palæstinenserne fra deres oprindelige områder, gradvist gøre det umuligt for dem at bo, leve og producere i deres områder – og gennem bosættelsespolitikken skabe nyt israelsk land, bosat af jøder, kun for jøder og dermed i realiteten inkorporere arabisk jord som en del af staten Israel. Derfor har man også i selve staten Israel en politik, som går ud på, at det kun skal være jøder, som kan købe jord eller ejendom af andre jøder. Politiken citerer en artikel fra *Le Monde Diplomatique*, som fortæller, at 92 pct. af jorden i Israel administreres af »Administrationen for israelske Jorde«. Alle, som lejer eller bruger jord via denne administration, skal være jøder, og de skal samtidig skrive under på, at de ikke vil videregive brugsretten til en ikke-jøde, også selv om personen er israelsk statsborger.

Der kunne skrives meget mere om dette aspekt af den israelske politik over for palæstenserne, som – sammen med de andre områder nævnt i selve beslutningsforslaget – mere end rigeligt dokumenterer nødvendigheden af at indstille den vestlige økonomiske samhandel med Israel – og som et minimum i hvert fald ikke udbygge denne, som det rent faktisk sker med EU-associeringsaftalen.

De europæiske lande, herunder Danmark, er til grin over for Israel. Israel kan vedblive med at undertrykke palæstenserne og helt se bort fra de utallige FN-resolitioner, som er vedtaget gennem årtierne, og som f.eks. kræver, at de skal rømme de besatte områder. Hvorfor skulle Israel dog opgive den førte politik? USA nedlægger veto i FN's Sikkerhedsråd, når det er nødvendigt, EU protesterer spagfærdigt politisk, men fortsætter samtidig med at udbygge de økonomiske forbindelser til Israel, samtidig med at hele den vestlige verdens økonomiske støtte til palæstenserne og det meget begrænsede selvstyre, som de har, går til at reparere på de økonomiske skader, som den israelske sanktionspolitik påfører det palæstinensiske selvstyre.

Hvis ministerpræsident Netanyahu og den israelske politik fortsætter ad samme vej, så kan det kun resultere i nye voldsomme sammenstød med palæstenserne. Det er en absurd situation, at den israelske regering forlanger af Arafat, hvad dets eget store sikkerhedsapparat ikke selv kunne gøre: inddæmme og uskadeliggøre palæstinensiske aktioner af forskellig art.

Den eneste vej frem er israelsk tilbagetrækning fra de besatte områder, anerkendelse af palæstenserens ret til en stat i deres områder, samt at Israel standser den økonomiske sabotage af den palæstinensiske økonomi og samarbejder med selvstyret i de palæstinensiske områder om at løse de sociale og økonomiske problemer dér. Det er den eneste måde, Israel kan løse sit sikkerhedsproblem på. Når palæstenserne føler sig sikre og kan leve frit, og når der er økonomisk og social fremgang, så vil grundlaget for Hamas' og andre gruppers militære aktioner imod Israel simpelt hen forsvinde.

Dette må Danmark hjælpe med til at få Israel til at forstå. Der skal en holdningsændring til i Israel, i den israelske regering. Den holdningsændring vil ikke komme ved hele tiden at lade Israel få sin vilje, lade Israel sætte dagsordenen for diskussionen – og samtidig belønne Israel økonomisk ved en handelsaftale mellem EU og Israel.

Derfor må Danmark sige fra og kræve af Israel, at landet overholder artikel 2 i associeringsaftalen mel-

lem EU og Israel. I betænkningen til B 7 fra den 21. februar 1997 skriver et flertal inden for flertallet, bestående af S, SF, RV og CD:

»Partierne lægger stor vægt på aftalernes artikel 2, som henviser til, at respekten for de demokratiske principper og menneskerettighederne, som de er stadfæstet i verdenserklæringen om menneskerettighederne, ligger til grund for Fællesskabets og de enkelte landes interne og internationale politik og udgør et væsentligt element i denne aftale. Partierne har noteret sig, at regeringen har lovet at give Folketinget en regelmæssig orientering om menneskerettighederne i alle de lande, som der er indgået Euro-Middelhavsassocieringsaftaler med. Partierne har desuden noteret sig, at regeringen vil arbejde for, at EU etablerer en overvågningsmekanisme, som skal stå for løbende overvågning af aftalerne med henblik på overholdelse af aftalernes artikel 2.«

Udviklingen, siden denne betænkning blev skrevet, er i total modstrid med denne hensigtserklæring. Palæstenserens situation er blevet forværret. Israel trodser åbenlyst Osloaftalens indhold. Israel fortsætter med bosættelsespolitikken osv. osv. Derfor vil det være i overensstemmelse med ovenstående erklæring at tage aftalen op til overvejelse igen.

Elisabeth Arnold fra Det Radikale Venstre, som var et af partierne bag flertalsbetænkningen til B 7, citeret ovenfor, siger da også i en kommentar til Amnesty Internationals kritik af den israelske brug af tortur: »Udviklingen siden Folketingets godkendelse af aftalen med Israel har kun bekræftet, at det ikke går fremad med overholdelsen af menneskerettighederne. Nu kommer så kritikken fra Amnesty, og derfor må EU tage stilling til, hvad det skal have af konsekvenser for Israel.« (Berlingske Tidende, den 11. november 1997).

Men forslagsstillerne mener ikke, at det danske Folketing eller den danske regering skal afvente, hvad EU eventuelt må finde ud af. Danmark må selv sige fra. Det danske Folketing må sige, at associeringsaftalen med Israel må stilles i bero, til Israel standser sine overtrædelser af menneskerettighederne og holder op med at sabotere de spæde forsøg på at udvikle en selvstændig palæstinensisk økonomi.

Den israelske sabotage af den palæstinensiske økonomi har påført palæstenserne enorme økonomiske tab, som bl.a. Danmark er med til at dække. Det er helt urimeligt, at Israel kan sende regningen for sine menneskerettighedskrænkelser videre til de danske skatteydere – og så oven i købet forvente, at de skal belønnes med en associeringsaftale.

Skriftlig fremsættelse

Keld Albrechtsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om håndhævelse af associeringsaftalen mellem EU og Israel.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.